

2^{ES}
JORNADES

26-27
OCT.
2017

disseny per viure

2es Jornades Disseny per viure

El disseny com a transmissor de coneixement

Conferències i presentacions de projectes que milloren les experiències educatives

26 i 27 d'octubre de 2017

Museu del Disseny de Barcelona

PROGRAMA

Dijous, 26 d'octubre

16.00-17.00 h

Acreditacions

17.00 - 17.30 h

Benvinguda i presentació de les jornades

Pilar Vélez, directora del Museu del Disseny

Òscar Guayabero, coordinador de les Jornades

17.30-19.10 h

Presentacions de projectes:

Exercicis d'estil (Joan Vitòria - *El globus vermell*)

Nou marc de referència: la pràctica col·laborativa del

disseny com a esdeveniment epistemològic (Anna Majó)

Enseñando a un tiempo lejano (y desde lejos) (Quique

Lopez)

Hack the School, espais per aprendre i conviure (Laura

Campo - *Fundació Jaume Bofill*)

L'escola, un espai públic (Bet Cantallops)

19.15-20.30 h

Conferència

EL DISSENY COM A EINA PER AL CANVI I EL

DESENVOLUPAMENT

Rosan Bosch, prestigiosa dissenyadora holandesa que

està revolucionant els espais educatius.

El disseny és una eina que pot canviar la forma en què entenem el complex sistema educatiu d'actual. L'entorn físic influeix en l'estat emocional i comportament d'estudiants i docents, per això ha de considerar-se com una eina d'aprenentatge actiu que recolzi la implementació eficaç dels nous mètodes d'ensenyament.

17.00-19.00 h

Taller **Pensar una aula nova amb Manual Thinking**.

Tomoko Sakamoto (places limitades)

Divendres, 27 d'octubre

10.00-10.30 h

Acreditacions

10.30-12.10 h

Presentació de projectes

Una conversa sobre educació i disseny des de la perspectiva de la innovació social (Tània Costa, *EDIVI*)

Manual Thinking – una eina per aprendre i pensar

junts (Tomoko Sakamoto)

Caràcter voluntari (Verònica Fuerte, *Hey Studio*)

Dissenyant per a petites grans persones (Ana Mir i

Emili Padrós, *Emiliana Design Studio*)

La caseta (Eugení Bach, *Bach Arquitectes*)

12.15-14.00 h

Taula rodona moderada per **Òscar Guayabero**

QUIN PAPER PODEN TENIR ELS ESPAIS I ELS

OBJECTES EN L'EDUCACIÓ?

Emili Padrós, *Emiliana Design Studio*

Anna Bach, *Bach Arquitectes*

Laura Campo, *Fundació Jaume Bofill*

Mamen Artero, *El globus vermell*

Adrià Garcia, *EDIVI*

14.00-16.00 h

Dinar

16.00-17.15 h

Conferència

INTERFÍCIE I MATERIALITAT EN ELS PROCESSOS

D'APRENENTATGE. UNA REVISIÓ CRÍTICA

Rosa Llop i David Casacuberta

17.15-17.45 h

Cloenda i conclusions

Lloc

Museu del Disseny de Barcelona (Auditori)
Pl. de les Glòries Catalanes, 37-38 - Barcelona
Tel. (34) 93 256 68 00
museudeldisseny@bcn.cat

museudeldisseny.barcelona.cat

facebook.com/museudeldisseny

twitter.com/museudeldisseny

#designforlife

#dissenyeducacio

Museu del Disseny
de Barcelona

Ajuntament de
Barcelona

INFORMACIÓ DE LES PONÈNCIES

Exercicis d'estil

El globus vermell

Raymond Queneau, al llibre "Exercicis d'estil" (1947), explica de 99 maneres diferents una mateixa història absolutament anodina. Aquest llibre, més enllà del repte literari que planteja, posa en evidència que qualsevol cosa, fins i tot la més irrellevant, pot ser vista, analitzada i descrita de maneres ben diverses. La ciutat i les arquitectures on desenvolupem les nostres vides també poden ser experimentades i, per tant, descrites, de moltes maneres. Cada una d'elles complementa la visió general que en tenim i ens permet desenvolupar un major esperit crític i exigent envers l'entorn construït.

El globus vermell és un col·lectiu d'arquitectes creat l'any 2008 amb l'objectiu d'apoderar la ciutadania respecte l'entorn construït i de potenciar la creació d'entorns construïts més sans i sostenibles a través de l'àmbit cultural, social i projectual.

Nou marc de referència: la pràctica col·laborativa del disseny com a esdeveniment epistemològic

Anna Majó

Si entenem el disseny com una professió però també com una àrea de coneixement pròpia (Nigel Cross) i transversal, que actua en multitud de contextos; i convenim que actualment, els contextos que habitem els podem definir a través dels constants canvis, transicions, desequilibris i polaritzacions que pateixen; sembla inevitable arribar a la idea que estem davant de nous reptes que cal llegir en clau d'oportunitats. Oportunitats per a repensar-nos i actualitzar-nos: obrint nous escenaris d'acció amb noves formes de relació, deixant de definir-nos pels resultats per passar a donar importància als processos i vincles entre individus (Jeremy Till, Pedro Medina) o projectant a partir de sistemes oberts i de col·laboració. Anna Majó, busca, partint de la interacció entre el disseny i l'educació, dibuixar un nou marc de referència des del qual treballar, sense oblidar però les dificultats del repte, ja que aquest és sens dubte, un territori complex i difícil de transitar a causa de la naturalesa dispar dels dos camps (Aida Sánchez de Serdio).

Anna Majó és dissenyadora gràfic i docent d'aquesta disciplina a l'escola EINA graduada en disseny per EINA, decideix fer un gir, ampliant els seus temes d'interès amb àrees de les ciències socials com la pedagogia i la sociologia, i comença a desenvolupar-se professionalment en processos col·laboratius de disseny i art.

Enseñando a un tiempo lejano (y desde lejos)

Quique López

El temps i l'espai mai han estat barreres fàcils de trencar, sobretot al món de l'educació. Dues dimensions, fins al moment inamovibles en l'ensenyament, que deixen de ser infrangibles obstacles per poder realitzar el transvasament necessari de coneixements entre docents i alumnes. Què ha passat? Doncs finalment ha succeït el que molts esperàvem. Que una eina tan potent com el teu ordinador personal es converteix en una màquina del temps i l'espai a lloms del mig internauta. Així, amb un simple processador, una mica de RAM, una plataforma adequada i ganes d'ensenyar, pots arribar a qualsevol estudiant en qualsevol part del món sense necessitat de dir que la teva aula estigui oberta en horari comercial.

Quique López, és sociòleg, publicista i fotògraf de formació. Des de l'any 2000 treballa com a dissenyador gràfic per a múltiples clients a Alacant, València i Barcelona. Màster en arts gràfiques per la UPV i Màster en Tipografia per Eina, al gener de 2017 fundo l'estudi Pi, en el qual treballa com a director creatiu amb clients com Wyndham Hotels Europe, Burger King UK, Burger King Ireland o Cautxús Karey.

Hack the School, espais per aprendre i conviure

Fundació Jaume Bofill - Laura Campo

Reflexionar i experimentar amb la reorganització dels espais escolars pot ser un element catalitzador d'un canvi més profund, tant a nivell educatiu (optimització dels aprenentatges) com a nivell comunitari (major implicació, comunicació i involucració d'alumnes, famílies, docents i altres agents a la vida escolar). **Hack the School** ha estat la primera crida del projecte Educació Demà de la Fundació Jaume Bofill en el que s'ha proposat a 30 centres educatius que formin part d'un projecte de redisseny d'un dels seus espais escolars. Per dur a terme aquest projecte s'ha comptat amb assessors experts, formació i un kit metodològic específic.

Els aprenentatges i processos que s'han vist al llarg dels sis mesos que ha durat la Crida han estat molt significatius i interessants, tant per aquells que ho han viscut, com per altres centres que volen iniciar l'aventura de repensar els espais escolars.

L'escola, un espai públic

Bet Cantallops

Bruce Jilk diu que les escoles s'haurien d'entendre a la ciutat com les esglésies al plànol de Roma de Gianbattista Nolli: com un espai públic pràcticament exterior perquè es tracta de centres de reunió de la comunitat. En el plànol de Nolli una plaça precedeix les esglésies i per tant, seria raonable pensar des d'un punt de vista urbanístic que cada escola fos precedida per la generositat d'un espai públic. La ponència presenta experiències en què la comunitat escolar col·labora amb joves estudiants per a repensar des del disseny l'escola i el seu entorn. -projectes desenvolupats i construïts en Workshops curts en què nens i adults fan realitat petites intervencions per a millorar l'Escola de la Concepció -propostes de sistemes d'apropiació de l'espai públic al voltant dels centres com a Case Study a aplicar en altres situacions del Districte de l'Eixample -estratègies i elements que permeten una aplicació amable i col·laborativa.

Bet Cantallops i Dalmau, arquitecte que ha desenvolupat projectes de tot tipus relacionats amb la seva disciplina a Saeta Estudi amb el seu soci Pere Ortega Andreu. Saeta és un estudi d'arquitectura obert a qualsevol tipus d'experiència relacionada amb el disseny i l'art contemporani. La filosofia de treball de Saeta és moderna, artesana i honesta i busca construir relacions de col·laboració amb tota mena de professionals que vulguin compartir la seva creativitat.

El disseny com a eina per al canvi i el desenvolupament

Rosan Bosch

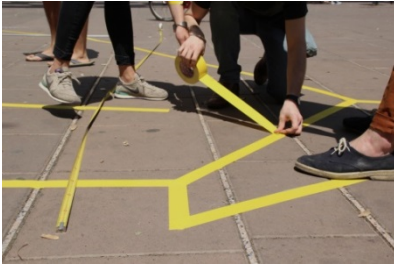
La xerrada de Rosan Bosch té com a objectiu mostrar la relació existent entre les tendències d'ensenyament del Segle XXI i l'entorn d'aprenentatge. El disseny és una eina que pot canviar la forma en què entenem el complex sistema educatiu d'actual. L'entorn físic influeix en l'estat emocional i comportament d'estudiants i docents, per això ha de considerar-se com una eina d'aprenentatge actiu que recolzi la implementació eficaç dels nous mètodes d'ensenyament. En aquesta ponència, Rosan Bosch, la prestigiosa dissenyadora holandesa que està revolucionant els espais educatius, aportarà exemples sobre com aquesta complexitat pot ser resolta gràcies als principis de disseny únics, que conformen les bases de *Rosan Bosch Studio* a més d'aclarir com funcionen els nous entorns d'aprenentatge i com es connecten amb la nova educació.

Rosan Bosch Studio va ser fundat per l'artista d'origen holandès Rosan Bosch, qui ha dedicat la seva labor professional a l'art, el disseny i l'arquitectura des de fa més de vint anys. A través de projectes interdisciplinaris Rosan Bosch utilitza la creativitat com una eina per a la innovació i el canvi. Qüestiona les cultures i tradicions arrelades, i crea possibilitats per generar noves formes de pensar i d'actuar. Com a artista d'origen holandès, Rosan Bosch ha tingut una projecció internacional en el seu treball professional. Va realitzar la seva formació artística en Hogeschool voor de Kunsten, Utrecht, Holanda, i també a la Universitat de Belles arts, Barcelona, Espanya. Abans d'establir-se a Dinamarca, Rosan Bosch va viure a Espanya i Bèlgica durant molts anys.

Una conversa sobre educació i disseny des de la perspectiva de la innovació social

Tània Costa, EDIVI

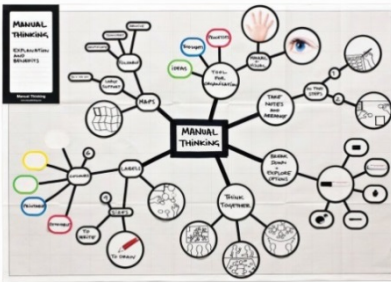

La conversa vindrà marcada per la visió que tenen del disseny, dins EDIVI, com a actiu i agent de canvi que afavoreixi l'empoderament de les comunitats en els processos de transformació social. La comunitat és, en aquest cas, la comunitat educativa; i la conseqüència d'inserir el disseny en els processos d'aprenentatge incideix directament en molts aspectes d'innovació i transformació social.

EDIVI xarxa de centres d'ensenyament superior de disseny per a la innovació social i la sostenibilitat, és un grup de Centres d'Ensenyament Superior que col·laboren amb l'objectiu de fomentar l'educació en disseny per a la innovació social i la sostenibilitat a través del treball conjunt amb les comunitats ciutadanes i actors involucrats en les problemàtiques de cada cas. En aquesta ocasió el grup es reunirà per a intercanviar idees sobre el paper del disseny en la educació i la seva influència en els processos d'innovació docent que s'estan duent a terme actualment en les escoles i universitats.

Manual Thinking - una eina per aprendre i pensar junts

Tomoko Sakamoto

Manual Thinking és una eina que facilita el treball creatiu i metòdic en equip. L'eina permet, e més, combinar-se amb diversos mètodes per explorar, crear, organitzar i avaluar idees i projectes. Tota això s'aconsegueix a través de mapes que ofereixen un espai ampli per a visualitzar i comunicar idees, projectes i pensaments. Funcionen com una pissarra plegable, fàcil de arxivar i portar.

Tomoko Sakamoto és ex-arquitecte, editora i dissenyadora. Co-fundadora de spread.eu.com. Col·laboradora de *Manual Thinking*, especialment al camp de l'educació, adreçat a infants, estudiants o joves.

Caràcter voluntari

Verònica Fuerte – Hey Studio

Carácter voluntari neix com a resultat d'un cap de setmana de tallers creatius plantejats per l'estudi de disseny gràfic *Hey* i coordinats per Creu Roja Espanyola. Els tallers es van celebrar al centre d'atenció a la infància La Pineda de Loja, a Granada. Els nens i nenes, els voluntaris i l'equip de *Hey* van treballar en la interpretació creativa i plàstica dels set Principis sobre els quals versa i actua Creu Roja. La campanya, com a epíleg d'un taller en un centre infantil, havia de reflectir el seu caràcter social i, al mateix temps, les experiències viscudes durant l'activitat. Per això els cartells recuperen el material creatiu generat per nens del centre durant el taller, que seleccionat, editat i vectoritzat aconseguí un resultat potent i funcional. El disseny i els copys contextualitzen la campanya, donen veu a la infància i divulguen el caràcter de Creu Roja.

Verònica Fuerte és una dissenyadora de Barcelona. En 2007 funda el seu propi estudi de disseny, *Hey Studio*, que des de llavors no ha parat de créixer. Entre els seus clients destaquen marques de la talla d'Apple, The Wall Street Journal o MACBA. A través del color, la geometria i la tipografia troba solucions gràfiques per a projectes tant editorials, com de branding o il·lustració. Ha rebut el premi ADC Young Guns 7 i els seus treballs han aparegut a les pàgines de prestigiosos mitjans de comunicació com Computer Arts, Design Boom, Communication Arts o AIGA.

Dissenyant per a petites grans persones

Ana Mir i Emili Padrós – Emiliana Design Studio

Emiliana Design Studio es centra en l'experimentació amb els materials, objectes i espais, i dóna la possibilitat que l'usuari de manera participativa, sense oblidar mai els aspectes funcionals, tècnics i productius. Participen a l'exposició Design and the Elastic Mind (2008) i Safe: Design Takes on Risk (2006) al Museu d'Art Modern - MoMA de Nova York, comissariades per Paola Antonelli. Alguns dels seus dissenys pertanyen a les col·leccions permanents Indianapolis Museum of Art, Fons Nationale d'Art Contemporain of France and Museu d'Arts Decoratives of Barcelona. Entre els seus clients es troben: Figueres, Kettal, Vibia, Escofet, Nanimarquina, Nola, Mitab, By Ekobo, entre d'altres.

La caseta

Anna i Eugeni Bach – Bach Arquitectes

Quan una parella d'arquitectes té fills petits, sempre arriba el dia en què aquests els demanen que els facis una casa. Davant tal situació, existeixen dues possibilitats: buscar alguna excusa per esquivar el tema, o prometre'ls que els faràs una casa especialment per a ells.

La caseta es basa en una secció que es repeteix en dos mòduls iguals orientats en adreces oposades. Un d'aquests mòduls és a doble altura, l'altre té dos nivells, permetent un joc més complex a l'interior. Aquest senzill punt de partida permet que, des de l'exterior, la caseta adquireixi la presència d'un element abstracte, sense referències a l'escala, mentre que a l'interior, en creuar-se els dos mòduls, s'identifiqui la secció prototípica d'una casa de nens, com les quals nosaltres mateixos dibuixàvem de petits.

Anna & Eugeni Bach és un estudi d'arquitectura que opera en un espectre ampli del disseny, des de l'escala urbana a la domèstica i del disseny d'interiors a l'industrial. A través de la innovació i la recerca, l'estudi busca noves solucions i alternatives en cada projecte, aconseguint una alta qualitat a través d'optimitzar tant els recursos naturals com els econòmics. El seu treball ha estat exposat en el pavelló espanyol de la Biennal de Venècia 2016, en Export, Museu ICO, Madrid, 2015; "Les afinitats electives", exposició monogràfica sobre el seu estudi en el Col·legi d'Arquitectes de Barcelona, 2015 i Girona, 2014; "Aproximacions", COAC Barcelona, 2012; "Architecture Catalane 2004-2009 Portrait d'èpoque" en la Vaig citar de l'Architecture et du Patrimoine, Paris 2009; Pavelló Español de la Biennal de Venècia 2000; Bo01 Parasite – The City of Small Things Copenhaguen, Rotterdam, Oslo, Londres 1999, HiCat Museu d'Art Contemporani de Barcelona, 1999, o en Ema3 Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 1999; i les seves obres han estat publicades a múltiples revistes nacionals i internacionals com Domus, MARK Magazine, Arquitectura Viva, Interni, A10 i Quaderns, entre d'altres.

#designforlife

#dissenyeducacio

Museu del Disseny de Barcelona

Pl. de les Glòries Catalanes, 37-38 - Barcelona

Tel. (34) 93 256 68 00

museuldisseny@bcn.cat

museuldisseny.barcelona.cat

facebook.com/museuldisseny

twitter.com/museuldisseny